

van: Rico Brouwer
datum: 30 mei 2017

betreft: internet consultatie: *'Besluit onderzoek in een geautomatiseerd werk'*

Deze bijdrage op de internet consultatie begint met een observatie, gevolgd door een algemene reactie op de voorgestelde wettekst. Tot slot wordt er meer specifiek gereageerd op een aantal van de teksten voor het wetboek van strafvordering. Achterin vindt u een verwijzing naar de bronnen op basis waarvan deze bijdrage is geschreven. Ik licht een en ander graag verder toe en ben desgewenst bereid en beschikbaar voor verdere uitwerking van de wet.

Observatie:

Bij het doen van strafrechtelijk onderzoek wegen we de rechten van mensen tegen het belang van een onderzoek. Soms schenden we rechten om iets te kunnen onderzoeken en over die inbreuk leggen we dan verantwoording af. Dat doen we aan de samenleving en aan de persoon op wiens privéleven inbreuk is gemaakt.

Met nieuwe technologie ontstaan nieuwe opsporingsmogelijkheden. Die willen we kunnen gebruiken en als het nodig is passen we om die reden de wet aan.

De nieuwe wet computercriminaliteit III beoogt onder andere om nieuwe onderzoeksbevoegdheden toe te staan op apparaten die onderdeel zijn van ons privé leven, zoals een tablet of smartphone. De nieuwe wet staat toe om op deze 'geautomatiseerde werken' aanpassingen te doen en informatie te verzamelen, ook als er slechts een 'vermoeden op basis van omstandigheden' bestaat naar een strafbaar feit.

De nieuwe wet breidt onderzoeksbevoegdheden uit en schaft tegelijkertijd het afleggen van verantwoording daarover af. Effectief maakt deze wet het mogelijk af luisterapparatuur in je huis te plaatsen. Wat privé in de beslotenheid van je huis is mag met deze wet worden ingezien en over die inbreuk op je privacy hoeft, ook achteraf, geen verantwoording meer aan jou te worden afgelegd.

De mogelijkheid voor een diepgaande inbreuk op privacy op basis van een vermoeden gaat in deze wet gepaard met een afschaffen van het afleggen van verantwoording. Met deze concept wet verwordt daardoor de onderzoeker ('de politie') tot de inbreker die met de wet aan zijn kant, zijn sporen na inbreuk mag wissen. Deze wet doet diepgaand afbreuk aan het sociaal maatschappelijk mandaat voor strafrechtelijk onderzoek.

Tot slot. Een wet over computercriminaliteit zou zich niet moeten beperken tot het verruimen van opsporingsmogelijkheden. Er is een dringende maatschappelijke behoefte aan richtlijnen die een verantwoord gebruik van 'geautomatiseerde werken' omschrijven. De Piratenpartij roept op om parallel aan deze concept opsporingswet ook wettelijke kaders op te stellen aan de hand waarvan burgers kunnen zien in hoeverre hun apparaat aan basis veiligheidseisen voldoet.

Concept wettekst: *“dat het wenselijk is om geautomatiseerde werken op afstand heimelijk binnen te kunnen dringen met het oog op de opsporing van ernstige misdrijven, gegevens op doeltreffende wijze ontoegankelijk te kunnen doen maken ter beëindiging van een strafbaar feit of ter voorkoming van nieuwe strafbare feiten, de strafbaarheid van grooming en van verleiding van een minderjarige tot ontucht te verruimen alsmede het wederrechtelijk voorhanden hebben of bekend maken van door misdrijf verkregen gegevens en de online handelsfraude strafbaar te stellen”;*

Uitsluiting, reactie op: *“de strafbaarheid van grooming en van verleiding van een minderjarige tot ontucht te verruimen”*

Dit is een ander onderwerp dat buiten deze consultatie en buiten de wet computercriminaliteit III dient te worden behandeld.

Uitsluiting, reactie op: *“alsmede het wederrechtelijk voorhanden hebben of bekend maken van door misdrijf verkregen gegevens en de online handelsfraude strafbaar te stellen”*

Dit is een ander onderwerp dat buiten deze consultatie en buiten de wet computercriminaliteit III dient te worden behandeld.

reactie op: *“geautomatiseerde werken op afstand heimelijk binnen te kunnen dringen met het oog op de opsporing”*

De ‘wet op het binnentreden’ (huiszoeking) kan beter worden aangepast zodat deze met dezelfde eisen van zorgvuldigheid (waaronder het informeren van de onderzochte) ook op geautomatiseerde werken van toepassing is.

reactie op: *“..gegevens op doeltreffende wijze ontoegankelijk te kunnen doen maken ter beëindiging van een strafbaar feit of ter voorkoming van nieuwe strafbare feiten”*

Bestaande wettelijke mogelijkheden bij heterdaad kunnen beter worden aangepast zodat deze met dezelfde eisen van zorgvuldigheid ook op geautomatiseerde werken van toepassing is.

ARTIKEL II - Het Wetboek van Strafvordering

Artikel 125m lid5: *“Degene tot wie een bevel, als bedoeld in artikel 125k, eerste lid, is gericht neemt in het belang van het onderzoek geheimhouding in acht omtrent al hetgeen hem terzake van de vordering bekend is.”*

Artikel 126 nba: 1. *“ .. kan de officier van justitie, indien het onderzoek dit dringend vordert, bevelen dat een daartoe aangewezen opsporingsambtenaar binnendringt in een geautomatiseerd werk dat bij de verdachte in gebruik is en, al dan niet met een technisch hulpmiddel, onderzoek doet”*

Artikel 126 nba: 6. *“Nadat het onderzoek is beëindigd wordt het technische hulpmiddel verwijderd. Indien het technische hulpmiddel niet of niet volledig kan worden verwijderd en dit risico's oplevert voor het functioneren van het geautomatiseerde werk stelt de officier van justitie de beheerder van het geautomatiseerde werk daarvan in kennis en stelt de nodige informatie ter beschikking ten behoeve van de volledige verwijdering”*

Artikel 126uba: *“..binnendringt in een geautomatiseerd werk dat in gebruik is bij een persoon ten aanzien van wie uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden voortvloeit dat hij betrokken is bij het in georganiseerd verband beramen of plegen van misdrijven en, al dan niet met een technisch hulpmiddel, onderzoek doet..”*

reactie op 125m lid5: de verplichting tot geheimhouding dient te vervallen op het moment waarop de onderzochte in kennis wordt gesteld van het gepleegde onderzoek, zoals vereist in de ‘wet op het binnentreden’ artikel 10 en 11 (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0006763/2010-07-01>).

Reactie op 126nba 1.: hieraan toevoegen dat het geplaatste technisch hulpmiddel niet als doel of gevolg mag hebben dat de beveiliging van het geautomatiseerde werk tegen misbruik door derden wordt verminderd.

Reactie op 126nba 6.: de onderzochte wordt van het onderzoek en gemaakte aanpassingen schriftelijk op de hoogte gesteld zoals vereist in de ‘wet op het binnentreden’ artikel 10 en 11 (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0006763/2010-07-01>).

Reactie op 126uba: een vermoeden op basis van omstandigheden is onvoldoende dringend, vergelijkbaar met strengere regels die gelden voor een huiszoekingsbevel / ‘wet op het binnentreden’. Beiden dienen aan dezelfde eisen van urgentie te voldoen.
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0006763/2010-07-01> . Daarin specifiek artikel 3.3 (*Degene die bevoegd is een machtiging te geven, gaat daartoe slechts over, indien het doel waartoe wordt binnentreden het binnentreden zonder toestemming van de bewoner redelijkerwijs vereist.*)

bronvermelding:

- referentie: <https://www.internetconsultatie.nl/onderzoek>
- wet computercriminaliteit III: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/23/wetsvoorstel-computercriminaliteit-iii>
- wetboek van strafrecht: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0001854/2017-03-01>
- wetboek van strafvordering: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0001903/2017-04-01>

definitie geautomatiseerd werk, Artikel 80sexies: *“.. een apparaat of groep van onderling verbonden of samenhangende apparaten, waarvan er één of meer op basis van een programma automatisch computergegevens verwerken”.*